

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

EKSPEDITORIAUS MODULINĖ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

(Programos pavadinimas)

Programos valstybinis kodas ir apimtis mokymosi kreditais:

P43104109 – programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, 60 mokymosi kreditų

T43104112 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, 50 mokymosi kreditų

Kvalifikacijos pavadinimas – ekspeditorius

Kvalifikacijos lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą (LTKS) – IV

Minimalus reikalaujamas išsilavinimas kvalifikacijai įgyti:

P43104109, T43104112 – vidurinis išsilavinimas

Reikalavimai profesinei patirčiai (jei taikomi) – nėra

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis. Ekspeditoriaus modulinė profesinio mokymo programa skirta kvalifikuotam ekspeditoriui parengti, kuris gebėtų savarankiškai atlikti bendruosius ekspeditoriaus darbus, parinkti krovinį ir transporto priemones, planuoti vežimo maršrutą ir stebėti.

Būsimo darbo specifika. Įgiję ekspeditoriaus kvalifikaciją galės dirbti transporto, logistikos įmonių ar gamybos, prekybos įmonių ekspedijavimo, pirkimo, užsakymo, eksporto ir importo, ūkio, transporto padaliniuose.

Dirbama patalpoje, naudojantis kompiuterine ir specialia programine įranga; galima konfliktinių situacijų rizika.

Ekspeditorius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais. Jis dirba savarankiškai, vykdo jam pavestas užduotis, prižiūri jam pavaldžių, žemesnės kvalifikacijos darbuotojų veiklą, skiria jiems užduotis.

2. PROGRAMOS PARAMETRAI

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Kompetencijos	Kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*					
4000005	Įvadas į profesiją	IV	1	Pažinti profesiją.	Išmanyti ekspeditoriaus profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje. Suprasti ekspeditoriaus profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus ekspeditoriaus kvalifikacijai būdingus gebėjimus.
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*					
4102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	Saugiai elgtis ekstremaliose situacijose.	Išmanyti ekstremalių situacijų tipus, galimus pavojus. Išmanyti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose reikalavimus ir instrukcijas, garsinius civilinės saugos signalus.
4102105	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	1	Reguluoti fizinį aktyvumą.	Išmanyti fizinio aktyvumo formas. Demonstruoti asmeninį fizinį aktyvumą. Taikyti fizinio aktyvumo formas, atsižvelgiant į darbo specifiką.
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	Tausoti sveikatą ir saugiai dirbti.	Išmanyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, keliamus darbo vietai.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)					
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>					
410410005	Bendrieji ekspeditoriaus darbai	IV	15	Priimti įmonės klientų užsakymus.	Apibūdinti logistikos įmonių veiklos pagrindinius principus. Apžvelgti logistikos įmonės klientus, darbo su klientais pagrindus. Paašškinti logistikos įmonių paslaugų pardavimą. Taikyti pagrindinius profesinės etikos principus ekspeditoriaus veikloje. Priimti ir įforminti užsakymus.
				Rengti krovinių vežimo dokumentaciją.	Apibrėžti greitai gendančių prekių vežimo sąlygas. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) procedūras.

					<p>Organizuoti krovinio gabenimą. Parengti dokumentus krovinio, transporto priemonės bei vairuotojo draudimui. Užpildyti krovinių vežimo dokumentaciją.</p>
410410006	Transporto priemonės ir krovinio parinkimas	IV	15	Įvertinti krovinių ir jo gabenimo specifiką.	<p>Klasifikuoti krovinius. Atpažinti krovinių ženklumą. Supakuoti ir pasverti krovinių siuntas. Suplanuoti transporto priemonės pakrovimą, laikantis krovinių saugos ir tvirtinimo taisyklių. Išskirti sustambintų krovinių vienetų privalumus bei jų paruošimo būdus. Naudotis krovinių valdymo programa organizuojant krovinių pervežimą.</p>
				Organizuoti pavojingųjų, greitai gendančių ir didžiagabaričių krovinių gabenimą.	<p>Apibūdinti Europos šalių sutartį dėl Tarptautinio pavojingųjų krovinių vežimo kelių transportu (ADR). Apibūdinti pavojingų krovinių klases. Parinkti transporto priemonę pavojingų krovinių gabenimui. Parinkti transporto priemonę greitai gendančių maisto produktų gabenimui. Parinkti transporto priemonę didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimui.</p>
				Parinkti vežėją ir transportą kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.	<p>Apibūdinti transporto sistemą ir jos sudėtines dalis. Paaiškinti krovinių vežimo technologiją. Apibūdinti unimodalius, multimodalius, intermodalinius vežimus. Parinkti vežėją kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais. Parinkti transporto rūšį kroviniams vežti. Parinkti transporto priemonę kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.</p>
410410007	Vežimo maršruto planavimas ir stebėseną	IV	15	Nustatyti optimalų krovinių gabenimo maršrutą.	<p>Apibūdinti krovinių gabenimo teisinį reglamentavimą. Paaiškinti ekspedijavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo sąlygas. Parinkti transporto priemonę ir optimalų krovinių gabenimo maršrutą.</p>

					<p>Apskaičiuoti bendrą krovinio gabenimo laiką, kuro sąnaudas ir maršruto pelną. Sudaryti ekspedicinį užsakymą bei vežimo sutartį.</p>
				Parengti dokumentus muitinės tarpininkui.	<p>Apibūdinti pagrindines muitinės funkcijas. Apibūdinti prekių gabenimo procedūras. Apibūdinti muitinio tranzito procedūras. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) procedūras. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) perdėbimo ir muitinio sandėliavimo procedūras. Pateikti krovinį muitiniam patikrinimui. Užpildyti deklaraciją.</p>
				Stebėti krovinio gabenimą.	<p>Apibūdinti teisės aktus, reglamentuojančius vairuotojų darbo ir poilsio režimą. Apibūdinti vairuotojo darbo ir poilsio laiko pagrindinius AETR nuostatų reikalavimus. Paaiškinti „INCOTERMS 2010“ sąlygas. Teikti informaciją apie krovinio gabenimą naudojant ryšio ir biuro techniką. Teikti informaciją apie krovinio gabenimą naudojant informacinę sistemą.</p>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*					
410410008	Asmeninio pardavimo technikos taikymas	IV	5	Nustatyti klientų poreikius.	<p>Paaiškinti potencialių klientų paieškos ir kontakto užmezgimo būdus. Parengti klientų poreikių nustatymo anketą.</p>
				Taikyti asmeninio pardavimo techniką.	<p>Paaiškinti prieštaravimų įveikimo esmę. Paaiškinti sandorio pabaigos būdus. Apžvelgti klientų aptarnavimą po pardavimo. Pristatyti paslaugas.</p>
410410009	Verslo modeliavimas ir organizavimas	IV	5	Planuoti įmonės darbo procesus.	<p>Tvarkyti įmonės darbuotojų dokumentaciją. Bendrauti su verslo partneriais, tiekėjais, įmonės darbuotojais.</p>
				Organizuoti ir vykdyti įmonės darbo procesus.	<p>Organizuoti ir vykdyti ūkinių operacijų apskaitos procesus. Vykdyti darbuotojų darbo laiko ir užmokesčio apskaitą. Sudaryti prekių ar paslaugų pirkimo sutartis su partneriais iš Lietuvos ir užsienio.</p>

					Sudaryti paslaugų rinkinį klientui, įvertinus jo poreikius. Organizuoti prekių ar paslaugų pardavimo procesą. Reklamuoti įmonę, jos prekes ar paslaugas. Įvertinti įmonės veiklos pokyčius.
4104168	Krovinių vežimo geležinkelio transportu organizavimas	IV	5	Įvertinti krovinių ir parinkti krovinio vežimo geležinkelio transportu priemones.	Išmanyti krovinių vežimo geležinkelio transportu priemones. Paruošti krovinių vežimui geležinkelio transportu pagal nustatytus reikalavimus.
				Parengti krovinio vežimo geležinkelio transportu dokumentaciją.	Įforminti važtos dokumentus. Sudaryti krovinio vežimo sutartį.
3104124	Profesinės užsienio kalbos vartojimas	III	5	Bendrauti profesine užsienio kalba.	Suteikti informaciją bei pasiteirauti kasdieninio bendravimo tematika. Suteikti informaciją apie eismo kryptį, automobilį, techninio aptarnavimo poreikį. Suteikti informaciją apie krovinio vežimą.
				Pildyti dokumentus ir teikti informaciją užsienio kalba raštu.	Pildyti krovinių vežimo dokumentaciją užsienio kalba. Suteikti pagrindinę su profesine veikla susijusią informaciją užsienio kalba raštu.
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)					
4000004	Įvadas į darbo rinką	IV	5	Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. Įsivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

3. REKOMENDUOJAMA MODULIŲ SEKA

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*				
4000005	Įvadas į profesiją	IV	1	<i>Netaikoma.</i>
Bendrieji moduliai (iš viso 4. mokymosi kreditai)*				
4102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	<i>Netaikoma.</i>
4102105	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	1	<i>Netaikoma.</i>
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	<i>Netaikoma.</i>
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)				
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>				
410410005	Bendrieji ekspeditoriaus darbai	IV	15	<i>Netaikoma.</i>
410410006	Transporto priemonės ir krovinio parinkimas	IV	15	<i>Netaikoma.</i>
410410007	Vežimo maršruto planavimas ir stebėseną	IV	15	<i>Netaikoma.</i>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*				
410410008	Asmeninio pardavimo technikos taikymas	IV	5	<i>Netaikoma.</i>
410410009	Verslo modeliavimas ir organizavimas	IV	5	<i>Netaikoma.</i>
4104168	Krovinių vežimo geležinkelio transportu organizavimas	IV	5	<i>Netaikoma.</i>
3104124	Profesinės užsienio kalbos vartojimas	III	5	<i>Netaikoma.</i>
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)				
4000004	Įvadas į darbo rinką	IV	5	<i>Baigti visi ekspeditoriaus kvalifikaciją sudarantys privalomieji moduliai.</i>

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulių.

4. REKOMENDACIJOS DĖL PROFESINEI VEIKLAI REIKALINGŲ BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO

Bendrosios kompetencijos	Bendrųjų kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Raštingumo kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, ataskaitą, elektroninį laišką. Bendrauti vartojant profesinę terminiją.
Daugiakalbystės kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, elektroninį laišką. Bendrauti profesine užsienio kalba darbinėje aplinkoje. Skaityti vežimo dokumentus užsienio kalba.
Matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija	Apskaičiuoti kuro sąnaudas. Atlikti svorio, tūrio ir kiekio skaičiavimus. Apskaičiuoti maršruto išlaidas. Naudotis kompiuterine ir specialia programine įranga, ryšio ir komunikacijos priemonėmis.
Skaitmeninė kompetencija	Pildyti kompiuteriu dokumentaciją, susijusia su transporto logistika. Atlikti informacijos paiešką internete. Rinkti, apdoroti ir saugoti reikalingą darbui informaciją. Naudotis biuro technika. Naudotis šiuolaikinėmis komunikacijos priemonėmis. Rengti paslaugos ir (arba) darbo pristatymą kompiuterinėmis programomis, naudoti vaizdų grafinio apdorojimo programą.
Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija	Įsivertinti turimas žinias ir gebėjimus. Organizuoti savo mokymąsi. Pritaikyti turimas žinias ir gebėjimus dirbant individualiai ir kolektyve. Parengti profesinio tobulėjimo planą.
Pilietiškumo kompetencija	Bendrauti su įvairių tipų klientais. Valdyti savo psichologines būsenas, pojūčius ir savybes. Valdyti ir spręsti konfliktines situacijas darbe. Pagarbiai elgtis su klientu. Gerbti save, kitus, savo šalį ir jos tradicijas.
Verslumo kompetencija	Suprasti įmonės veiklos koncepciją, verslo aplinką. Išmanyti verslo kūrimo galimybes. Atpažinti naujas (rinkos) galimybes, panaudojant intuiciją, kūrybiškumą ir analitinius gebėjimus. Suprasti socialiai atsakingo verslo kūrimo principus. Dirbti savarankiškai, planuoti savo laiką.
Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija	Pažinti įvairių šalių regionų tradicijas ir papročius. Pažinti įvairių šalių kultūrinius skirtumus.

5. PROGRAMOS STRUKTŪRA, VYKDANT PIRMINĮ IR TĘSTINĮ PROFESINĮ MOKYMĄ

Kvalifikacija – ekspeditorius, LTKS lygis IV	
Programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, struktūra	Programos, skirtos tęstiniam profesiniam mokymui, struktūra
<i>Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)</i> Įvadas į profesiją, 1 mokymosi kreditas	<i>Įvadinis modulis (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Bendrieji moduliai (iš viso 4 kreditai)</i> Saugus elgesys ekstremaliose situacijose, 1 mokymosi kreditas Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas, 1 mokymosi kreditas Darbuotojų sauga ir sveikata, 2 mokymosi kreditai	<i>Bendrieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Bendrieji ekspeditoriaus darbai, 15 mokymosi kreditų Transporto priemonės ir krovinio parinkimas, 15 mokymosi kreditų Vežimo maršruto planavimas ir stebėseną, 15 mokymosi kreditų	<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Bendrieji ekspeditoriaus darbai, 15 mokymosi kreditų Transporto priemonės ir krovinio parinkimas, 15 mokymosi kreditų Vežimo maršruto planavimas ir stebėseną, 15 mokymosi kreditų
<i>Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Asmeninio pardavimo technikos taikymas, 5 mokymosi kreditai Verslo modeliavimas ir organizavimas, 5 mokymosi kreditai Krovinių vežimo geležinkelio transportu organizavimas, 5 mokymosi kreditai Profesinės užsienio kalbos vartojimas, 5 mokymosi kreditai	<i>Pasirenkamieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai	<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai

Pastabos

- Vykiant tęstinį profesinį mokymą asmens ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
- Tęstinio profesinio mokymo programos modulius gali vesti mokytojai, įgiję andragogikos žinių ir turintys tai pagrindžiantį dokumentą arba turintys neformaliojo suaugusiųjų švietimo patirties.
- Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose modulį vedantis mokytojas turi būti baigęs civilinės saugos mokymus pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintą mokymo programą ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose darbuotojų saugos ir sveikatos mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953 „Dėl Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašo patvirtinimo“. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokymą vedantis mokytojas turi būti baigęs darbuotojų saugos ir sveikatos mokymus ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

6. PROGRAMOS MODULIŲ APRAŠAI

6.1. ĮVADINIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į profesiją“

Valstybinis kodas	4000005	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	1	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Pažinti profesiją.	1.1. Išmanyti ekspeditoriaus profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje.	Tema. Ekspeditoriaus profesija, jos specifika ir galimybės darbo rinkoje <ul style="list-style-type: none"> Ekspeditoriaus darbo vieta Ekspeditoriaus darbo specifika Ekspeditoriaus profesijos samprata Asmeninės savybės, reikalingos ekspeditoriaus profesijai Ekspeditoriaus profesinės galimybės
	1.2. Suprasti ekspeditoriaus profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius.	Tema. Ekspeditoriaus veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai. <ul style="list-style-type: none"> Ekspeditoriaus veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai, atliekami skirtingose ekspeditoriaus darbo vietose Teisės aktai, reglamentuojantys ekspeditoriaus profesinę veiklą
	1.3. Demonstruoti jau turimus, neformaliuoju ir (arba) savaiminiu būdu įgytus ekspeditoriaus kvalifikacijai būdingus gebėjimus.	Tema. Ekspeditoriaus modulinė profesinio mokymo programa <ul style="list-style-type: none"> Mokymo programos tikslai ir uždaviniai Mokymosi formos ir metodai, mokymosi pasiekimų įvertinimo kriterijai, mokymosi įgūdžių demonstravimo formos (metodai) Klausimų, kurių iškilo analizuojant mokymo programą, formulavimas diskusijai (ko nesupratau ir dar norėčiau paklausti apie mokymąsi) Individualūs mokymosi planai Tema. Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformaliuoju būdu, vertinimas ir lygių nustatymas <ul style="list-style-type: none"> Turimų gebėjimų, įgytų savaiminio ar neformaliojo būdu, įvertinimo metodai Savaiminiu ar neformaliuoju būdu įgytų gebėjimų vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas įvadinio modulio įvertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga 	

materialiesiems ištekliams	<ul style="list-style-type: none"> • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus • Teisės aktai, reglamentuojantys ekspeditoriaus profesinę veiklą <p><i>Mokymo (si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo (si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.
Reikalavimai mokytojo dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“; nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje.

6.2. KVALIFIKACIJĄ SUDARANČIOMS KOMPETENCIJOMS ĮGYTI SKIRTI MODULIAI

6.2.1. Privalomieji moduliai

Modulio pavadinimas – „Bendrieji ekspeditoriaus darbai“

Valstybinis kodas	410410005	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Priimti įmonės klientų užsakymus.	1.1. Apibūdinti logistikos įmonių veiklos pagrindinius principus.	Tema. <i>Logistikos įmonių veiklos principai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Transporto veiklos licencijavimas • Bendri visoms transporto rūšims krovinių vežimo klausimai • Tarptautinė prekyba ir tarptautinės prekybos keliai • Krovinių vežimo įvairiomis transporto priemonėmis technologijos • Transporto-ekspedicinės operacijos
	1.2. Apžvelgti logistikos įmonės klientus, darbo su klientais pagrindus.	Tema. <i>Darbas su klientais</i> <ul style="list-style-type: none"> • Klientų rato formavimas • Logistikos įmonių kliento poreikiai, aptarnavimas • Bendravimas su nuolatiniais klientais • Ryšių su klientais valdymas
	1.3. Paaiškinti logistikos įmonių paslaugų pardavimą.	Tema. <i>Logistikos įmonių paslaugų pardavimo organizavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikacinis procesas • Reklama • Asmeninis pardavimas • Pardavimo skatinimas • Derybos • Pirkimo-pardavimo sutarčių pasirašymas, vykdymas ir kontrolė • Atsiskaitymai • Krovinių pasiūlymų valdymas
	1.4. Taikyti pagrindinius profesinės etikos principus	Tema. <i>Pagrindiniai ekspeditoriaus veiklos principai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindiniai ekspeditoriaus veiklos principai: teisingumas, sąžiningumas ir protingumas;

	ekspeditoriaus veikloje.	<p>konfidencialumas; įstatymų laikymasis; viešojo intereso saugojimas; interesų konfliktų vengimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspeditoriaus etiką prieš paslaugos pirkimą • Ekspeditoriaus etika paslaugos pirkimo metu • Ekspeditoriaus etika po paslaugos pirkimo procedūrų
	1.5. Priimti ir įforminti užsakymus.	<p>Tema. Užsakymų priėmimas ir įforminimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių valdymo programa • Ekspedicinių užsakymų (vežimo) sutarčių tipinės formos • Užsakymų administravimas ir kontrolė • Reisų administravimas ir kontrolė • Sutarčių su užsakovais ir vežėjais, sąskaitų, pretenzijų spausdinimas pagal dokumentų pavyzdžius • Apmokėjimų kontrolė • Bendros veiklos ataskaitos pagal vadybininkus, užsakovus, vežėjus ir kt.
2. Rengti krovinių vežimo dokumentaciją.	2.1. Apibrėžti greitai gendančių prekių vežimo sąlygas.	<p>Tema. Greitai gendančių prekių vežimo sąlygos</p> <ul style="list-style-type: none"> • ATP susitarimas • Specialios transporto priemonės: tipai, klasės ir techniniai parametrai • Specialių transporto priemonių kodai ir skiriamieji ženklai
	2.2. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) procedūras.	<p>Tema. Laikinojo įvežimo konvencija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laikinojo įvežimo (Stambulo) konvencija • Laikinojo įvežimo / išvežimo procedūros taikymo sritis • Laikinojo įvežimo / išvežimo procedūros taikymas, naudojant ATA knygelę
	2.1. Organizuoti krovinio gabenimą.	<p>Tema. Teisės aktai, reglamentuojantys krovinių gabenimą</p> <ul style="list-style-type: none"> • LR kelių transporto kodeksas • Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklės <p>Tema. Kroviniai ir jų savybės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių tipai ir ypatumai • Krovinio transportinės savybės • Krovinių klasifikacija
	2.4. Parengti dokumentus krovinio, transporto priemonės bei vairuotojo draudimui.	<p>Tema. Krovinių, transporto bei vairuotojo draudimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rizikos vadyba • Draudimo veiklos teorijos • Krovinių draudimai. CMR draudimas. TIR draudimas • Krovinių automobilių draudimas

		<ul style="list-style-type: none"> • Privalomasis vairuotojų civilinės atsakomybės draudimas
	2.5. Užpildyti krovinių vežimo dokumentaciją.	<p>Tema. <i>Krovinių dokumentacija</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencija (CMR) • TIR sistemos elementai ir veikimo principas • Bendrojo administracinio dokumento (BAD) pildymo instrukcija
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdinti logistikos įmonių veiklos pagrindiniai principai. Apžvelgti logistikos įmonės klientai, darbo su klientais pagrindai. Paašškintas ekspeditoriaus paslaugų pardavimas. Priimtas ir įformintas užsakymas. Apibūdinti pagrindiniai profesinės etikos principai ir jų taikymas. Organizuotas krovinių gabenimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisiniais reikalavimais transporto verslui. Apibrėžtos greitai gendančių prekių vežimo sąlygos. Apibūdintos laikino įvežimo (išvežimo) procedūros. Parengti dokumentai krovinių, transporto priemonės bei vairuotojo draudimui. Užpildyta krovinių vežimo dokumentacija.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Teisės aktai, reglamentuojantys krovinių gabenimą • Susitarimas dėl greitai gendančių maisto produktų tarptautinio gabenimo ir tokiam gabenimui naudojamų specialių transporto priemonių (ATP) • Laikinojo įvežimo konvencija • Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencija (CMR) • TIR sistemos elementai ir veikimo principas • Bendrojo administracinio dokumento (BAD) pildymo instrukcija <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo dokumentų blankų kopijos • Krovinių valdymo programa 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriu su krovinių valdymo programa.	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje.	

Modulio pavadinimas – „Transporto priemonės ir krovinio parinkimas“

Valstybinis kodas	410410006	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Įvertinti krovinį ir jo gabenimo specifiką.	1.1. Klasifikuoti krovinius.	Tema. <i>Krovinių tipai ir ypatumai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bendros žinios apie krovinius. • Krovinių klasifikavimas pagal skirtingus požymius • Krovinių klasifikavimas pagal jų vežimo ir saugojimo procesus • Krovinių laikymo sąlygos, kokybės kontrolė
	1.2. Atpažinti krovinių ženklumą.	Tema. <i>Krovinių ženklumas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Transportinis krovinių ženklumas. • Tarptautinis krovinio ženklumo standartas ISO 780 Pakavimas. Krovinių ženklumas vaizdiniais ženklais. • Ženklumo pavyzdžių nagrinėjimas
	1.3. Supakuoti ir pasverti krovinių siuntas.	Tema. <i>Siuntų pakavimas. Krovinių svėrimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės krovinių masei ir tūriui matuoti • Pakuočių ir padėklų tipai • Transporto tara • Krovinių pakavimas • Markiravimas
	1.4. Suplanuoti transporto priemonės pakrovimą, laikantis krovinių saugos ir tvirtinimo taisyklių.	Tema. <i>Transporto priemonės pakrovimo planavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pakuočių ir padėklų tipai • Pagrindiniai krovinių, kuriuos būtina įtvirtinti, tipai • Krovinių fiksavimo ir tvirtinimo būdai • Tvirtinimo įtaisai ir jų patikrinimas • Krovinių tvirtinimas: grėsmingos jėgos kurių galima išvengti • Krovos įranga ir jos naudojimas • Krovinio dengimo būdai ir priemonės • Krovinių išdėstymas transporto priemonėje • Pakrovimo ir iškrovimo punktai kelių transporte

		<ul style="list-style-type: none"> • Mechanizuotų krovimo darbų organizavimas • Maksimalūs leidžiami transporto priemonių matmenys, leidžiamos ašies apkrovos, leidžiamos bendrosios masės • Transporto priemonės naudingosios apkrovos apskaičiavimas • Apkrovų pasiskirstymas ir pasekmės dėl per didelės apkrovos • Nestandartiniai kroviniai ir jų vežimas • Krovininio transporto judėjimo apribojimai
	1.5. Išskirti sustambintų krovinių vienetų privalumus bei jų paruošimo būdus.	Tema. <i>Krovinių vienetai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vienetas • Krovinių vienetai be padėklų. Paketavimas • Krovinių vienetai su padėklais • Krovinių vienetas – konteineris • Pakuotės ir jų formavimas į siuntą • Krovinių vežimų apimtis, jų apyvarta, srautai • Sustambintų krovinių vienetų ruošimas
	1.6. Naudotis krovinių valdymo programa organizuojant krovinių pervežimą.	Tema. <i>Krovinių transporto ir logistikos valdymo programa</i> <ul style="list-style-type: none"> • Klientų užsakymų krovinių pervežimui registravimas • Transporto priemonių užsakymų formavimas pagal klientų užsakymus • Transporto priemonių užsakymų vykdymo ciklo kontrolė • Klientams išrašomų sąskaitų faktūrų registravimas • Veiklos ataskaitos
2. Organizuoti pavojingųjų, greitai gendančių ir didžiagabaričių krovinių gabenimą.	2.1. Apibūdinti Europos šalių sutartį dėl Tarptautinio pavojingųjų krovinių vežimo kelių transportu (ADR).	Tema. <i>Europos šalių sutartis dėl Tarptautinio pavojingųjų krovinių vežimo kelių transportu (ADR)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Sritis ir taikymas • Sąvokos ir matavimo vienetai • Asmenų, susijusių su pavojingųjų krovinių vežimu, instruktavimas • Vežimo dalyvių pareigos, susijusios su sauga
	2.2. Apibūdinti pavojingųjų krovinių klases.	Tema. <i>Pavojingųjų krovinių klasės</i> <ul style="list-style-type: none"> • 1 klasė. Sprogstamosios medžiagos ir sprogstamieji gaminiai • 2 klasė. Dujos • 3 klasė. Liepsnieji skysčiai • 4.1 klasė. Degios kietosios medžiagos, autoreaktingos medžiagos ir kietosios desensibilizuotos sprogstamosios medžiagos • 4.2 klasė Savaiame užsidegančios medžiagos

		<ul style="list-style-type: none"> • 4.3 klasė. Medžiagos, kurios liesdamosi su vandeniu išskiria liepsniąsias dujas • 5.1 klasė. Oksiduojančios medžiagos • 5.2 klasė. Organiniai peroksidai • 6.1 klasė Toksiškos medžiagos • 6.2 klasė. Infekcinės medžiagos • 7 klasė Radioaktyviosios medžiagos • 8 klasė Ėdžiosios medžiagos • 9 klasė Įvairios pavojingos medžiagos ir gaminiai • Ženklinimas
	2.3. Parinkti transporto priemonę pavojingų krovinių gabenimui.	Tema. <i>Transporto priemonės pavojingų krovinių gabenimui</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bendrieji transporto vienetų ir jų įrangos reikalavimai • Transporto priemonės ekipažo mokymo reikalavimai • Papildomi atskiroms klasėms ar medžiagoms taikomi reikalavimai • Taikymo sritis, sąvokų apibrėžtys ir transporto priemonių patvirtinimo reikalavimai. • Transporto priemonių konstrukcijos reikalavimai.
	2.4. Parinkti transporto priemonę greitai gendančių maisto produktų gabenimui.	Tema. <i>Transporto priemonės greitai gendančių maisto produktų gabenimui</i> <ul style="list-style-type: none"> • ATP susitarimas • Specialios transporto priemonės: tipai, klasės ir techniniai parametrai • Specialių transporto priemonių kodai ir skiriamieji ženklai
	2.5. Parinkti transporto priemonę didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimui.	Tema. <i>Didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimo teisės aktai ir sąlygos • Didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimo priemonės • Didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių ženklinimas
3. Parinkti vežėją ir transportą kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.	3.1. Apibūdinti transporto sistemą ir jos sudėtines dalis.	Tema. <i>Transporto sistemos</i> <ul style="list-style-type: none"> • Transporto sistemos samprata • Transporto sistemos paskirtis ir vaidmuo • Transportas ir jo produkcija • Transporto priemonių klasifikacijos • Transporto sistemos funkciniai ir fiziniai komponentai
	3.2. Paaiškinti krovinių vežimo technologiją.	Tema. <i>Krovinių vežimo technologija</i> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka • Krovinių vežimo technologija kelių transportu • Pramonės krovinių vežimai

		<ul style="list-style-type: none"> • Statybų krovinių vežimas • Žemės ūkio krovinių vežimas • Prekybos krovinių vežimas • Skystų krovinių vežimas • Medienos vežimas • Gyvūnų vežimas
3.1. Apibūdinti unimodalinius, multimodalinius, intermodalinius vežimus.		<p>Tema. <i>Unimodaliniai, multimodaliniai ir intermodaliniai vežimai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Unimodaliniai vežimai • Multimodalinių vežimų skiriamieji požymiai • Multimodalinių vežimų privalumai • Pagrindinės multimodalinių vežimų technologijos • Multimodalinių vežimų teisinis aprūpinimas • Intermodaliniai vežimai • Intermodalinių vežimų privalumai ir trūkumai
3.4. Parinkti vežėją kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.		<p>Tema. <i>Vežėjo pasirinkimo kriterijai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Transporto paslaugos pasirinkimo pagrindiniai kriterijai • Transportavimo kaina • Pristatymo laikas • Vežėjo patikimumas. Galimybės ir pasiekiamumas • Transportavimo saugumas • Krovinių vežimas už atlygį arba savo sąskaita
3.5. Parinkti transporto rūšį kroviniams vežti.		<p>Tema. <i>Transporto rūšių privalumai ir trūkumai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimai kelių transportu • Krovinių vežimai geležinkelių transportu • Krovinių vežimai vandens transportu • Krovinių vežimai oro transportu
3.6. Parinkti transporto priemonę kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.		<p>Tema. <i>Transporto priemonės kroviniams gabenti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Transporto priemonės • Transporto priemonių klasifikavimas • Kroviniai automobiliai ir priekabos • Transporto priemonių eksploatacinės savybės ir rodikliai • Transporto priemonės krovumas • Krovinio transporto judėjimo apribojimai

	<ul style="list-style-type: none"> • Transporto priemonių parinkimo lemiantis veiksniai • Transporto rūšies pasirinkimo Kotlerio matrica
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Suklasifikuoti kroviniai. Atpažintas krovinių ženklavimas. Supakuotos ir pasvertos krovinių siuntos. Suplanuotas transporto priemonės pakrovimas, laikantis krovinių saugos ir tvirtinimo taisyklėmis. Išskirti sustambintų krovinių vienetų privalumai bei jų paruošimo būdai. Užregistruotas užsakymas pervežti krovinius krovinių valdymo programoje. Apibūdinta Europos šalių sutartis dėl Tarptautinio pavojingųjų krovinių vežimo kelių transportu (ADR). Apibūdintos pavojingų krovinių klasės. Parinkta transporto priemonė pavojingų krovinių gabenimui. Parinkta transporto priemonė greitai gendančių maisto produktų gabenimui. Parinkta transporto priemonė didelių gabaritų ir sunkiasvorių krovinių gabenimui. Apibūdinta transporto sistema ir jos sudėtinės dalys. Parinktas vežėjas kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais. Paaiškinta krovinių vežimo technologija. Apibūdinta unimodalinių, multimodalinių, intermodalinių vežimų esmė. Parinkta transporto rūšis kroviniams vežti. Parinkta transporto priemonė kroviniams gabenti šalyje ir tarptautiniais maršrutais.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys krovinių gabenimą • Krovinių vidaus vežimo kelių transportu taisyklės • Krovinių tarptautinių vežimų kelių transportu taisyklės • Europos šalių sutartis dėl Tarptautinio pavojingųjų krovinių vežimo kelių transportu (ADR) • Susitarimas dėl greitai gendančių maisto produktų tarptautinio gabenimo ir tokiam gabenimui naudojamų specialių transporto priemonių (ATP) <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo dokumentų blankų kopijos • Krovinių valdymo programa
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su krovinių valdymo programa.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje.

Valstybinis kodas	410410007	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Nustatyti optimalų krovinių gabenimo maršrutą.	1.1. Apibūdinti krovinių gabenimo teisinį reglamentavimą.	Tema. <i>Krovinių gabenimo teisinis reglamentavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklės
	1.2. Paaiškinti ekspedijavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo sąlygas.	Tema. <i>Ekspedijavimo paslaugos</i> <ul style="list-style-type: none"> Ekspeditoriaus vieta transportavimo procese Ekspedijavimo sutartys (ekspeditoriaus veikla pagal sutartį; ekspeditoriaus, kaip krovinių vežėjo, įsipareigojimai; ekspeditoriaus, kaip tarpininko, įsipareigojimai; kotiravimas, honoraras, išlaidų padengimas).
	1.3. Parinkti transporto priemonę ir optimalų krovinių gabenimo maršrutą.	Tema. <i>Transporto priemonės ir optimalaus krovinių gabenimo maršruto parinkimas</i> <ul style="list-style-type: none"> Krovinių ir transporto paieškos sistemos Informacinės maršrutų sudarymo sistemos Kelių žemėlapiai, atlasai, jų skaitymas
	1.4. Apskaičiuoti bendrą krovinių gabenimo laiką, kuro sąnaudas ir maršruto pelną.	Tema. <i>Maršruto pelno apskaičiavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> Vairuotojo vairavimo ir poilsio režimų reikalavimai Kuro sąnaudos ir maršruto pelnas
	1.5. Sudaryti ekspedicinį užsakymą bei vežimo sutartį.	Tema. <i>Krovinių vežimo sutarčių sudarymas</i> <ul style="list-style-type: none"> Ekspedicinių užsakymų/vežimo sutarčių tipinės formos.
4. Parengti dokumentus muitinės tarpininkui.	2.1. Apibūdinti pagrindines muitinės funkcijas.	Tema. <i>Teisės aktai, reglamentuojantys krovinių pateikimą muitiniam tikrinimui</i> <ul style="list-style-type: none"> Europos Sąjungos muitinės kodeksas ir jo įgyvendinimo nuostatos Lietuvos muitinės tikslai, uždaviniai ir funkcijos
	2.2. Apibūdinti prekių gabenimo procedūras.	Tema. <i>Krovinių gabenimo procedūros Europos Sąjungoje ir trečiojoje šalyje</i> <ul style="list-style-type: none"> Prekių ir daiktų deklaravimas Grynųjų pinigų gabenimas Gabenamų prekių ir daiktų muitinis statusas Išleidimas į laisvą apyvartą Negražinamasis eksportas Tema. <i>Supaprastinto deklaravimo procedūros</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo (Kioto) konvencija • Leidimo taikyti supaprastintas procedūras, gavimo sąlygos • Supaprastintos muitinio tranzito procedūros
	2.3. Apibūdinti muitinio tranzito procedūras.	Tema. <i>Muitinio tranzito procedūros</i> <ul style="list-style-type: none"> • Europos Sąjungos tranzito sistema: pagrindiniai principai • Bendroji tranzito procedūra • Bendrijos tranzito procedūra • TIR muitinio tranzito sistema • Garantijos
	2.4. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) procedūras.	Tema. <i>Laikino įvežimo (išvežimo) procedūros</i> <ul style="list-style-type: none"> • Laikinojo įvežimo (Stambulo) konvencija • Laikinojo įvežimo (išvežimo) procedūros taikymo sritis • Laikinojo įvežimo (išvežimo) procedūros taikymas, naudojant ATA knygelę
	2.5. Apibūdinti laikino įvežimo (išvežimo) perdirbimo ir muitinio sandėliavimo procedūras.	Tema. <i>Laikino įvežimo (išvežimo) perdirbimo ir muitinio sandėliavimo procedūros</i> <ul style="list-style-type: none"> • Perdirbti laikinojo įvežimo (išvežimo) procedūrų taikymo sąlygas • Ekvivalentiškų prekių naudojimas • Muitinio sandėliavimo procedūra • Muitinės sandėlių tipai
	2.6. Pateikti krovinį muitiniam patikrinimui.	Tema. <i>Krovinių pateikimo muitiniam patikrinimui tvarka</i> <ul style="list-style-type: none"> • Valstybių sienų kirtimo tvarka • Reikalinga dokumentacija • Vežėjo ir vairuotojo atsakomybė • Administracinė ir baudžiamoji atsakomybė • Kontrabanda
	2.7. Užpildyti deklaraciją.	Tema. <i>Muitinės deklaracijos</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bendrasis administracinis dokumentas (BAD) • Eksporto/importo/tranzito deklaracijos
3. Stebėti krovinio gabenimą.	3.1. Apibūdinti teisės aktus, reglamentuojančius vairuotojų darbo ir poilsio režimą.	Tema. <i>Teisės aktai, nustatantys vairuotojų darbo ir poilsio režimą</i> <ul style="list-style-type: none"> • Europos šalių susitarimas dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važinėjančių tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR) • Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 „Dėl tam tikrų, su kelių transportu susijusių, socialinių teisės aktų suderinimo“ • Vairavimo ir poilsio režimas nustatytas reglamentu (EB) 561/2006 • Vairavimo ir poilsio režimas nustatytas AETR reikalavimais

		<ul style="list-style-type: none"> • Vairavimo ir poilsio režimo skirtumai lyginant reglamento (EB) 561/2006 ir AETR nuostatas
	3.2. Apibūdinti vairuotojo darbo ir poilsio laiko pagrindinius AETR nuostatų reikalavimus.	<p>Tema. Europos šalių susitarimas dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važinėjančių tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR)</p> <ul style="list-style-type: none"> • AETR nuostatų reikalavimai • Vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų vykdymas <p>Tema. Tachografas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tachografo naudojimas • Vairuotojų darbo ir poilsio laiko duomenų nuskaitymas iš tachografų ir perdavimas saugojimui • Atsakomybė už tachografo nenaudojimą ar jo rodmenų klastojimą
	3.3. Paaiškinti „INCOTERMS 2010“ sąlygas.	<p>Tema. „INCOTERMS 2010“ sąlygos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarptautinės prekybos (sutarčių) sąlygos • E grupė - išsiuntimas • F grupė - pagrindinis pervežimas (transportavimas) neapmokėtas • C grupė - pagrindinis pervežimas (transportavimas) apmokėtas • D grupė - pristatymas
	3.4. Teikti informaciją apie krovinio gabenimą naudojant ryšio ir biuro techniką.	<p>Tema. Ryšio ir biuro technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiksuoto ryšio telefonai, mobilieji, išmanieji telefonai • Susirašinėjimo ir garso/vaizdo pokalbių programos išmaniesiems telefonams ir kitiems įrenginiams • Biuro technika (faksas, skaitytuvas, daugiafunkciniai spausdintuvai, kopijavimo aparatai)
	3.5. Teikti informaciją apie krovinio gabenimą naudojant informacinę sistemą.	<p>Tema. Krovinių transporto ir logistikos valdymo informacinės sistemos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transporto valdymo sistemos • Klientų valdymas • Vežėjų valdymas • Pardavimų valdymas • Finansų valdymas • Dokumentų valdymas • Darbuotojų valdymas • Krovinių, transporto, reisų valdymas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdintas krovinių gabenimo teisinis reglamentavimas. Paaiškintos ekspedijavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo sąlygos. Parinkta transporto priemonė ir optimalus krovinių gabenimo maršrutas. Apskaičiuotas bendras krovinio gabenimo laikas, kuro sąnaudos ir maršruto pelnas. Sudarytas ekspedicinis užsakymas bei vežimo sutartis. Apibūdintos pagrindinės muitinės funkcijos.	

	<p>Krovins pateiktas muitiniam patikrinimui. Užpildyta deklaracija. Apibūdintos prekių gabenimo procedūros ES teritorijoje bei tarp ES ir trečiųjų šalių. Apibūdintos muitinio tranzito procedūros. Apibūdintos laikino įvežimo (išvežimo) procedūros. Apibūdintos laikino įvežimo (išvežimo) perdirbimo ir muitinio sandėliavimo procedūros. Apibūdinti teisės aktai, nustatantys vairuotojų darbo ir poilsio režimą. Apibūdinti vairuotojo darbo ir poilsio laiko pagrindiniai AETR nuostatų reikalavimai. Paašškintos „INCOTERMS 2010“ sąlygos. Pateikta informacija apie krovinio gabenimą naudojant ryšio ir biuro technika. Pateikta informacija apie krovinio gabenimą naudojantis informacine sistema.</p>
<p>Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams</p>	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys krovinių gabenimą • Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas • Kelių transporto veiklos licencijavimo taisyklės • Krovinių vidaus vežimo kelių transportu taisyklės • Krovinių tarptautinių vežimų kelių transportu taisyklės • ATA knygelės pildymo ir naudojimo instrukcija ir ATA knygelės muitinio įforminimo instrukcija • Bendrojo administracinio dokumento pildymo instrukcija • Bendrosios deklaracijos pildymo ir muitinio įforminimo instrukcija • Laikinojo įvežimo konvencija (Stambulo konvencija) • Muitinės konvencija dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (1975 m. TIR konvencija) • Tarptautinė muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencija (Kioto konvencija) • „INCOTERMS 2010“ sąlygos • Europos šalių susitarimas dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važinėjančių tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR) • Europos parlamento ir tarybos reglamentas dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų (EEB) Nr. 3821/85 • Europos parlamento ir tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006, 2006 m. kovo 15 d. dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo dokumentų blankų kopijos • Ekspedicinių užsakymų (vežimo) sutarčių tipinės formos • Deklaracijos • Krovinių ir transporto paieškos sistemos • Informacinės maršrutų sudarymo sistemos • Kelių žemėlapiai, atlasai • Transporto valdymo sistema

Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su krovinių ir transporto paieškos sistema, informacine maršrutų sudarymo sistema, transporto valdymo sistema; mobiliuoju telefonu, biuro technika.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje.

6.3. PASIRENKAMIEJI MODULIAI

Modulio pavadinimas – „Asmeninio pardavimo technikos taikymas“

Valstybinis kodas	410410008	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Nustatyti klientų poreikius.	1.1. Paašškinti potencialių klientų paieškos ir kontakto užmezgimo būdus.	Tema. <i>Marketingo pagrindai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Marketingo komunikacinis (rėmimo) kompleksas • Asmeninis pardavimas • Aktyvūs pardavimai • Potencialūs pirkėjai • Telefono naudojimas pardavime • Pirmojo išpūdžio komponentai ir jo sudarymas • Kūno kalba ir jos įtaka pardavimo procese • Pirkėjų tipai
	1.2. Parengti klientų poreikių nustatymo anketą.	Tema. <i>Kliento poreikių nustatymas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Klausinėjimo technikos ir jų naudojimas • Klausinėjimo ciklas ir pauzių efektas • Atviri, uždari, situaciniai klausimai • Aktyvaus klausymosi metodai • Marketingo tyrimai
2. Taikyti asmeninio pardavimo techniką.	2.1. Paašškinti prieštaravimų įveikimo esmę.	Tema. <i>Prieštaravimų įveikimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Prieštaravimų klasifikavimas • Prieštaravimų įveikimo algoritmas • Prieštaravimų įveikimo metodai
	2.2. Paašškinti sandorio pabaigos būdus.	Tema. <i>Sandorio pabaigos būdai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Derybos • Sandorio pabaigos būdai • Civilinė teisė
	2.3. Apžvelgti klientų	Tema. <i>Klientų aptarnavimas po pardavimo</i>

	aptarnavimą po pardavimo.	<ul style="list-style-type: none"> • Lojalūs klientai • Ryšių su klientais valdymo sistema (angl. CRM) • Klientų pasitenkinimo rodiklis
	2.4. Pristatyti paslaugas.	Tema. Paslaugų pristatymas <ul style="list-style-type: none"> • Motyvai, skatinantys pirkti • Pristatymo struktūra • Įtikinimo strategijos asmeniniame pardavime
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Paaiškinti potencialių klientų paieškos ir kontakto užmezgimo būdai. Parengta klientų poreikių nustatymo anketą. Paaiškinta prieštaravimų įveikimo esmė. Paaiškinti sandorio pabaigos būdai. Apžvelgtas klientų aptarnavimas po pardavimo. Pristatytos paslaugos.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti <i>Mokymo(si) priemonės:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kompiuterinė programa prezentacijų skaidrėms ruošti 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su kompiuterine programa prezentacijų skaidrėms ruošti, vaizdo įrašymo (atkūrimo) įranga.	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar pardavimų konsultanto, ar vadybininko ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto paslaugų ar verslo administravimo srityje.	

Modulio pavadinimas – „Verslo modeliavimas ir organizavimas“

Valstybinis kodas	410410009
Modulio LTKS lygis	IV
Apimtis mokymosi kreditais	5
Asmens pasirengimo mokyti modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma

Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Planuoti įmonės darbo procesus.	1.1. Tvarkyti įmonės darbuotojų dokumentaciją.	Tema. Darbuotojų atranka ir įdarbinimas <ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų atrankos ir įdarbinimo procedūros • Darbuotojų atleidimas iš darbo • Personalo dokumentų apyvarta
	1.2. Bendrauti su verslo partneriais, tiekėjais, įmonės darbuotojais.	Tema. Vidinė ir išorinė komunikacija <ul style="list-style-type: none"> • Informacijos teikimas ir priėmimas naudojantis telefonu, el. paštu lietuvių bei užsienio kalbomis, taikant verslo etikos taisykles • Dokumentų rengimas, pritaikant dokumentų rengimo taisykles • Gaunamos ir siunčiamos korespondencijos registravimas, pritaikant dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisykles • Darbuotojų susirinkimų organizavimas, susitikimų protokolus parengimas
2. Organizuoti ir vykdyti įmonės darbo procesus.	2.1. Organizuoti ir vykdyti ūkinių operacijų apskaitos procesus.	Tema. Pirkimo, pardavimo, atsargų, mokesčių, ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaita <ul style="list-style-type: none"> • Ūkinių operacijų registravimas apskaitos registruose • Mokesčių apskaičiavimas • Atsiskaitymai su tiekėjais už pirktas prekes ir paslaugas • Ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaitos tvarkymas Tema. Įmonės balansas, pelno ir nuostolio ataskaita <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės balanso bei pelno nuostolių ataskaitos rengimas.
	2.2. Vykdyti darbuotojų darbo laiko ir užmokesčio apskaitą.	Tema. Darbuotojų darbo laiko apskaitos, užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų norminių aktų, reglamentuojančių darbo apmokėjimą taikymas • Pirminių darbo laiko apskaitos dokumentų rengimas • Darbo užmokesčio, valstybinio socialinio draudimo įmokų, ligos pašalpų apskaičiavimas.
	2.3. Sudaryti prekių ar paslaugų pirkimo sutartis su partneriais iš Lietuvos ir užsienio.	Tema. Reikalingų prekių/paslaugų poreikio nustatymas, naujų tiekėjų paieška ir atranka <ul style="list-style-type: none"> • Įmonei reikalingų prekių ar paslaugų poreikio nustatymas. • Naujų tiekėjų atranka ir prekių ar paslaugų pirkimo sutarčių sudarymas taikant teisinius aktus Tema. Pirkimo operacijų vykdymas ir prekių / atsargų sandėliavimas. Atsargų apskaitos būdai ir dokumentai <ul style="list-style-type: none"> • Sandėlio ir atsargų apskaitos vedimas • Pirkimo dokumentų tvarkymas • Darbas specializuotomis kompiuterinėmis pirkimo programomis (programų moduliais) • Duomenų susisteminimas ir atsargų pokyčių analizės parengimas

	2.4. Sudaryti paslaugų rinkinį klientui, įvertinus jo poreikius.	<p>Tema. Klientų poreikių tyrimas bei prekių ir paslaugų pasiūlymo pristatymas klientui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klientų apklausa • Komercinio pasiūlymo parengimas ir pristatymas klientui • Ryšių su potencialiais klientais užmezgimas ir palaikymas • Pasirengimas deryboms ir jų pravedimas <p>Tema. Kainodaros strategija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių ar paslaugų kainų, mokėjimų ir pristatymo būdų ir terminų nustatymas
	2.5. Organizuoti prekių ar paslaugų pardavimo procesą.	<p>Tema. Gautų užsakymų vykdymas ir kontrolė</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaunamų užsakymų vykdymas bei sąskaitų apmokėjimo kontrolė. • Pardavimo skatinimo priemonių sistemą taikymas <p>Tema. Transporto dokumentai. Teisiniai dokumentai, reglamentuojantys krovinių pervežimą vietiniais ir tarptautiniais maršrutais</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reikiamų krovinio vežimo dokumentų rengimas <p>Tema. Bendravimo ir bendradarbiavimo principai ir etikos normos. Konfliktų valdymas pardavimuose</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atsakymai į skundus, pretenzijas • Konfliktų sprendimo būdai
	2.6. Reklamuoti įmonę, jos prekes ar paslaugas.	<p>Tema. Reklamos priemonės ir jų parinkimas. Prezencijų rengimas: pagrindiniai principai ir klaidos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įmonės, jos prekių ir paslaugų prezentacijos parengimas • Skirtingų reklamos priemonių kūrimas, naudojant šiuolaikines informacines technologijas • Reklamos priemonių biudžeto apskaičiavimas • Parengtų reklamos priemonių pristatymas Lietuvos ir tarptautinėse imitacinių bendrovių mugėse, parodose, mokinių mokslinėse praktinėse konferencijose ar kituose renginiuose
	2.7. Įvertinti įmonės veiklos pokyčius.	<p>Tema. Įmonės veiklos pokyčiai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektinio darbo pagal pasirinktą temą atlikimas ir pristatymas (Situacijos analizė įmonėje, Įmonės (skyriaus) veiklos reorganizavimas)
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Sutvarkyta įmonės darbuotojų dokumentacija. Bendrauta su verslo partneriais, tiekėjais, įmonėmis. Suorganizuoti ir vykdyti ūkinių operacijų apskaitos procesai. Įvykdyta darbuotojų darbo laiko ir užmokesčio apskaita. Sudaryta prekių ar paslaugų pirkimo sutartis su partneriais iš Lietuvos ir užsienio. Įvertinti kliento poreikiai ir sudarytas paslaugų rinkinys. Suorganizuotas prekių ar paslaugų pardavimo procesas. Parinktos reklamos priemonės, reklamuota įmonė, jos prekės ar paslaugos. Išanalizuota situacija įmonėje ir įvertinti įmonės veiklos pokyčiai.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testas turimiems gebėjimams vertinti 	

materialiesiems ištekliams	<ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų blankai
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su teksto redaktoriumi dokumentams rengti, biuro technika, vaizdo filmavimo (atkūrimo) technika, laminavimo aparatu, dokumentų įrišimo aparatu.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto, pardavimų konsultanto, vadybininko ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto paslaugų ar verslo administravimo srityje.

Modulio pavadinimas – „Krovinių vežimo geležinkelio transportu organizavimas“

Valstybinis kodas	4104168	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Įvertinti krovinių ir parinkti krovinių vežimo geležinkelio transportu priemones.	1.1. Išmanyti krovinių vežimo geležinkelio transportu priemones.	<p>Tema. <i>Krovinių vežimas geležinkelio transportu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo geležinkelio transportu paslauga • Pilnų krovinių pervežimas geležinkeliais (ES, Baltijos šalys, NVS, Vidurinė Azija) • Negabaritinių ir neatitinkančių techninių pakrovos sąlygų krovinių pervežimas • Multimodaliniai gabenimai (įmonės teritoriją pasiekianti geležinkelio atšaka, muitinės sandėliai, importo – eksporto terminalas, muitinės tarpininkų paslaugos) • Administruojamų vagonų nuoma, krovinių draudimas, atstovavimas muitinėje. • Papildomos paslaugos susijusios su krovinių vežimu geležinkeliais <p>Tema. <i>Geležinkelio materialinės techninės bazės sudėtis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos geležinkelio keliai ir tinklo komponentai • Geležinkelio (prekių) stoties darbų technologija

		<p>Tema. Geležinkelio transporto paslaugos pasirinkimo kriterijai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vežėjo geležinkelio transportu patikimumas, galimybės ir pasiekiamumas • Krovinio transportavimo saugumas • Krovinio transportavimo kaina geležinkelio transportu • Krovinio vežimo maršruto, krovinio pristatymo termino, krovinio kiekio, siuntos rūšies ir vagono tipo įtaka kainai • Tema. Krovinių vežimo geležinkelio transportu priemonės • Riedmenų klasifikavimas • Riedmenų techninės charakteristikos • Lokomotyvų tipai • Vagonų tipai ir jų paskirtis • Vagonų krova • Konteinerių tipai ir jų paskirtis
	<p>2.2. Paruošti krovinį vežimui geležinkelio transportu pagal nustatytus reikalavimus.</p>	<p>Tema. Krovinių klasifikavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių kategorijos ir reikalavimai • Krovinių tipai • Kietojo kuro kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Metalurgijos kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Medienos kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Statybų mineralinės kilmės kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Mineralinių trašų kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Piltiniai kroviniai ir jų vežimo sąlygos • Naftos produktų papildymo stočių darbo technologija • Negabaritiniai kroviniai • Pavojingų krovinų vežimo ypatumai <p>Tema. Krovinio įvertinimas</p> <p>Tema. Krovinių paruošimas vežimui geležinkelio transportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių įpakavimas • Krovinių ženklavimas • Krovinių sandėliavimas ir paruošimas tolesniam gabenimui • Krovinių pakrovimas ir tvirtinimas • Krovinių išdėstymas ir tvirtinimas atvirose platformose • Priemonės, leidžiančios didinti vagonų įkrovumą ir talpą
<p>2. Parengti krovinio vežimo</p>	<p>2.1. Įforminti važtos</p>	<p>Tema. Dokumentai, reglamentuojantys krovinių vežimą geležinkelio transportu</p>

geležinkelio transportu dokumentaciją.	dokumentus.	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodeksas • Tarptautiniai dokumentai, reglamentuojantys krovinių vežimą geležinkelio transportu • Tarptautinis krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas (SMGS), pervežimo taisyklės tarptautiniais geležinkelio maršrutais (CIM) <p>Tema. <i>Važtos dokumentai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Važtos dokumentai • KR-99 formos važtos dokumentai
	2.2. Sudaryti krovinio vežimo sutartį.	<p>Tema. <i>Krovinio vežimo sutarties sudarymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinio vežimo sutarties sudarymas • Krovinio vežimo maršrutas • Krovinių vežimas ir ekspedijavimas geležinkelio keliu, tinkamiausių maršrutų ir priimtinausių tarifų parinkimas • Krovinio vežimo tarifų taikymas • Krovinių apskaita
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Įvertintas kroviny, nustatyta krovinio kategorija, parinkta tinkama krovinio vežimo geležinkelio transportu priemonė, įvertintos vežimo sąlygos, tinkamai paruoštas kroviny gabenimui, suorganizuotas saugus krovinių vežimas geležinkelio transportu. Savarankiškai užpildyta krovinių vežimo dokumentacija pagal tarptautinius ir nacionalinius reikalavimus, reglamentuojančius krovinių vežimą geležinkelio transportu.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji literatūra <p><i>Mokymosi priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Plakatai (darbų saugos, krovinių tipų) • Važtos dokumentų pavyzdžiai 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa) aprūpinta stendais (krovinių vežimo schemas, krovinių tipai ir jų vežimo sąlygos ir kt.), kompiuterinėmis geležinkelio transportu vežamų krovinių valdymo ir ekspedijavimo programomis.	
Reikalavimai mokytojo dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje. 	

Modulio pavadinimas – „Profesinės užsienio kalbos vartojimas“

Valstybinis kodas	3104124	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Bendrauti profesine užsienio kalba.	1.1. Suteikti informaciją bei pasiteirauti kasdieninio bendravimo tematika.	Tema. <i>Kasdieninis bendravimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pristatymas, pasisveikinimas, atsisveikinimas, padėka, apgailestavimas ir atsiprašymas • Apgyvendinimas • Maitinimas • Bendravimas banke ir valiutos keitykloje
	1.2. Suteikti informaciją apie eismo kryptį, automobilį, techninio aptarnavimo poreikį.	Tema. <i>Situacijos kelyje</i> <ul style="list-style-type: none"> • Automobilis ir jo dalys • Remonto dirbtuvėje • Gedimas kelyje • Degalinėje • Kelionėje • Orų prognozė ir eismo informacija • Judėjimo krypties, kelio pasiteiravimas • Jūros keltas. Perkėla • Nuorodos ir pavadinimai. Kelio ženklai • Policijos patikrinimas • Eismo įvykio vietoje
	1.3. Suteikti informaciją apie krovinio vežimą.	Tema. <i>Krovinių vežimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinio gabenimo bendrosios žinios. Sąvokos • Kroviniai. Pakuotė, matmenys • Užsakymas • Automobilio krovimas, tvirtinimas • Krovinio pristatymas • Gabenimo nuostoliai • Pavojingi kroviniai

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasų ir maito kontrolė
2. Pildyti dokumentus ir teikti informaciją užsienio kalba raštu.	2.1. Pildyti krovinių vežimo dokumentaciją užsienio kalba.	Tema. <i>Krovinių vežimo dokumentacija</i> <ul style="list-style-type: none"> • CMR važtaraštis • TIR knygelė • Deklaracija
	2.2. Suteikti pagrindinę su profesine veikla susijusią informaciją užsienio kalba raštu.	Tema. <i>Dokumentų rengimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Laiškas • Pasiaiškinimas • Pranešimas • Aktas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrauta profesine užsienio kalba kasdieninio bendravimo tematikomis. Suteikta informacija užsienio kalba apie eismo kryptį, automobilį, techninio aptarnavimo poreikį, krovinių vežimą. Užpildyti krovinių vežimo dokumentai užsienio kalba. Raštu suteikta pagrindinė informacija susijusi su profesine veikla užsienio kalba.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga <i>Mokymo(si) priemonės:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Krovinių vežimo dokumentų blankai • Dokumentų (laiško, pasiaiškavimo, pranešimo, akto) pavyzdžiai 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuterine, garso įrašymo (atkūrimo) įranga.	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) filologijos pagal kalbą studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba ne žemesnį kaip C1 užsienio kalbos mokėjimo lygį.	

6.4. BAIGIAMASIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į darbo rinką“

Valstybinis kodas	4000004
Modulio LTKS lygis	IV
Apimtis mokymosi kreditais	5
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai
1. Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	1.1. Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. 1.2. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. 1.3. Įsivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas baigiamojo modulio vertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Nėra.
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Darbo vieta, leidžianti įtvirtinti įgytas ekspeditoriaus kvalifikaciją sudarančias kompetencijas.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Mokinio mokymuisi modulio metu vadovauja mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) transporto logisto ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje. Mokinio mokymuisi realioje darbo vietoje vadovaujantis praktikos vadovas turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį transporto logistikos srityje.